

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੋ

ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

) LRs ਰਾਹੀਂ।- ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2008 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 924

31 ਅਗਸਤ, 2021

(A) ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 - ਇੱਛਾ - ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ - ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ, ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਵਸਥਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ , ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਧਿਰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। . ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਨੀਂਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ (ਹਾਂ) ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਦ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 22)

(B) ਤੋਹਫ਼ਾ - ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ - ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗ - ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਢੰਗ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ/ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 24)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੇ.ਬੀ.ਰਹਿਜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਸ਼ਨਾ ਗਿੱਲ।

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੇ.

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ) 03.03.2008 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:-

1. ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ; ਉਸ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਫਲਤਾ?
2. ਕੀ ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ/ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਠ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ?

ਤੱਥ

ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਦਰਖਤ ਉਲੀਕਣਾ ਉਚਿਤ

BAJ SINGH AND OTHERS v. NIKKO @ JASVIR
KAUR
ਰੋਵੇਗਾ। (DECEASED) THROUGH LRs. (*Anil Kshetarpal, J.*)

43
9

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ/

/

ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ/

ਭਗਵਾਨ ਕੌਰ/

ਨਿੱਕੋ @ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ (ਮੁਦਈ)/

ਬਾਜ ਸਿੰਘ

ਪਟਨਾਵਾਲਾ ਸਾਹਿਬ

///

ਅਮਰਜੀਤ ਸੁਖਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

(2) ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ/ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿੱਕੋ @ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਗਵਾਨ ਕੌਰ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ) ਪਤਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 23.06.1999 ਨੂੰ ਹੋਈ)। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਾ ਸਨ। ਨਿੱਕੋ (ਮੁਦਈ) ਅਤੇ ਬਾਜ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1)। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਸ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤੋਹਫੇ ਡੀਡ ਵੀ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਦੇ ਹੋਏ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਐੱਸ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। (ਉਸਦਾ ਭਤੀਜਾ ਉਸਦੀ ਪੂਰਵ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ)। ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 13.08.1998 ਨੂੰ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਡੇਡ ਅਤੇ ਭਰਹੌਲੀ ਭਾਨ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰ ਲਈ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਤੋਹਫੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ, ਹੱਕ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

3. ਕੀ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਹਨ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.

4. ਕੀ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ 13.8.98 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.

5. ਕੀ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 13.8.98 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ? ਆਈ.ਪੀ.ਪੀ.
6. ਕੀ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 25.05.99 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
7. ਕੀ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ. 701 ਮਿਤੀ 27.10.98 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
8. ਕੀ ਸੂਟ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
9. ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
10. ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
11. ਰਾਹਤ.

(3) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ PW1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਫਰਜ਼ਦ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (ਵਸੀ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ), ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਵਿਕਾਸ ਜਿੰਦਲ, ਕਲਰਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਦਫਤਰ, ਡੀ ਡਬਲਯੂ 3 ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡੀ ਡਬਲਯੂ 4 ਬਾਜ ਸਿੰਘ (ਰਿਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1), ਡੀ ਡਬਲਯੂ 5 ਗੁਰਚਰਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੰਘ, ਗਿਫਟ ਡੀਡਜ਼ ਦੇ ਗਵਾਹ, DW6 ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ (ਗਿਫਟ ਡੀਡਜ਼ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ) ਅਤੇ DW7 ਸੁਖਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 3) ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

(4) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਕੁਮਵਾਰ Ex.D1 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ Ex.D11 ਤੋਂ D13 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ 13.08.1998 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ 25.5.1999 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚੇ)

(6) ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ ਆਧਾਰ:

12. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿੱਕੋ (ਮੁਦਈ) ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
13. ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕਿ ਵੱਖਰੀ ਤੋਹਫੇ ਦੀਆਂ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਦੀਆਂ ਡੀਡਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਗਈਆਂ।
14. ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
15. ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਕਲ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।
16. ਵਸੀਅਤ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।
17. ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੋ ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦੇਵੇ।
18. ਤਿੰਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 25.05.1999 ਨੂੰ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 26.05.1999, 27.05.1999 ਅਤੇ 28.05.1999 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 25.05.1999 ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕੀ ਅੜਚਨ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
19. ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 4 (ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ) ਨੂੰ

(7) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਖਿਪ ਨੋਟ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿੱਕੋ, ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੜ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਗਿਫਟ ਡੀਡ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਡੇਡ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਰੂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪਿੰਡ ਸੱਪਾਂਵਾਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਜਿੱਥੇ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੌਲਾ ਅਤੇ ਦਿਲਦਾਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ

(DECEASED) THROUGH LRs. (Anil Kshetarnal, J.)
ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮਰਹੂਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਿਊ 2 ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.3 ਫਰਜ਼ਦ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਵਾਹੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਰਹੂਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਿਊ 4 ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ 10-12 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ 4-5 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਲੈ ਗਿਆ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, PW5 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਕੇ ਦੇ ਪਤੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਗਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਲੰਬੜਦਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਡੀਡਾਂ (ਐਕਸ. ਡੀ 11 ਤੋਂ ਡੀ 13) ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਸਤਖਤ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ Ex.D12 ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ (ਮਾਰਕ B), Ex.D11 ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ (ਮਾਰਕ C) ਜੋ ਕਿ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ Ex.D11 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ (ਮਾਰਕ D) ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ Ex.D13 'ਤੇ ਮਾਰਕ E ਅਤੇ F 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਖਤ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

(8) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੀਡਬਲਯੂ 5 ਵਜੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜੋ ਤਿੰਨੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਸੀ।

(9) ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਈ-ਮੇਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਸੰਖੇਪ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਦੂਰੀ (15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ) 'ਤੇ ਹੈ। ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰ ਤੋਂ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰਹੂਮ ਐੱਸ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਪਾਠ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਚਿੱਠੀ ਵਜੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ/ਦਸਤਖਤ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਨਾ ਗਿੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਸੀਅਤ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਸਵਰਗੀ ਸ਼. ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਟਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਤੋਹਫ਼ਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸੇਲ ਡੀਡ ਨਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮ।

(12) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਓ ਹੁਣ ਸਿੱਖਿਅਤ

(DECEASED) THROUGH LRs. (Anil Kshetarpal, J)

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ। ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੁਦਈ ਸਵਰਗੀ ਸ਼ ਦਾ ਜਮਾਤ-1 ਦਾ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਸੀਅਤ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ, 17 ਕਨਾਲ 10 ਮਰਲੇ ਅਤੇ 17 ਕਨਾਲ 10 ਮਰਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(13) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਉਸਨੇ ਬਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ, ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਗੰਜਾ ਦਾਅਵਾ

ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ, ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ

ਸਿੰਘ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਨਕਲ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(15) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿੱਕੇ ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਿੰਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨ

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਗਲਤ ਹੈ।

(16) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਕਿ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 25.05.1999 ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 26.27^{ਅਤੇ} 28^{ਮਈ}, 1999 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(DECEASED) THROUGH I.R.s. (Anil Kshetarpal, J.)
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਗਵਾਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 25.05.1999 ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਸਬੰਧਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। , ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤਿੰਨ ਮਿਤੀਆਂ ਭਾਵ 26·27 ਅਤੇ 28^{ਮਈ}, 1999 ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਡੀਡਬਲਯੂ 5 ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਹੜਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

(17) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਖਰੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ। ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਕੀਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸਾਧਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰਿਲਾਇੰਸ **ਰੇਨੀਕੁੰਤਲਾ ਰਾਜਮਾ ਬਨਾਮ ਕੇ ਸਰਵਨਮਾ** ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਟ੍ਰਿਜ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ **ਦੱਲਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਥਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(18) ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਵਿਛੜੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਸੀਅਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਡੋਡ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ

ਪਿੰਡ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੋਟਬੁੱਕ (ਰਜਿਸਟਰ) 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਲਏ ਸਨ ਜੋ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ, ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ²⁶,

27 ਅਤੇ 28 ਮਈ, 1999 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 25.05.1999 ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੀਆਂ ਡੀਡਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

(19) ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਡੋਡ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ਼. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(20) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਵਸੀਅਤ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਜਿਸਟਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(21) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਆਰਡਰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟ ਹੋਵੇ। . ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਧਿਰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਨੀਂਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ (ਹਾਂ) ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ।

(23) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਫੋਟੋ 'ਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੇਰ ਨਾਲ ਐਸ.ਐਚ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸ. ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਪਾਠ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਵਾਹ। ਉਸ ਪੰਨੇ 'ਤੇ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੇ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਫੋਟੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਪਕਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ। ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਚਿਪਕਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ, ਕੋਈ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਿਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ।

(24) ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਢੰਗ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ/ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ